Filmitegelased kõnelevad

Juhend näidisülesannetega

Teemad: Vastavalt õpilaste huvidele või aineõpetuses käsitletavatele teemadele.

Õppeained: Kõik

Mida õpime: Koostööoskusi, loo jutustamise, kirjutamise, kuulamise, lihtsamaid monteerimis-, küsitlemise, kõnelemise, näitlemisoskusi, arvutialaseid teadmisi ja digipädevusi.

Õpilaste vanus: 4. klass - gümnaasium (õpetaja või lapsevanema abiga saavad ülesandega hakkama ilmselt ka väiksemad filmihuvilised).

Vajalikud vahendid: nutiseade (nt telefon või tahvelarvuti), rakendus CapCut

Filmikunstil on jõud inimesi emotsionaalsel tasandil puudutada. Ja kui inimeses tekib emotsioon, on lihtne jõuda ka arutelu ja keerulisemate mõtlemisprotsessideni. Lisaks meelelahutusele on film nii õppematerjal, teadustöö tulemus kui ka väga mitmekülgne kunstivorm. Filmi tegemisse on alati kaasatud meeskond. Lisaks režissöörile, stsenaristile ja näitlejatele töötab filmi kallal terve trobikond kunstnikke, tehnilisi töötajaid, rääkimata järeltöötlusest ja helindamisest.

Õpetajatele meeldib õpilasi trimestri või õppeaasta lõpul hea töö eest premeerida mõne toreda ja/või temaatilise filmi vaatamisega, sest kellele ei meeldiks end korraks lõdvaks lasta ja hea filmiga klassiruumis mõnuleda. Kuna filmi vaatamine on meelepärane tegevus igas vanuses inimestele, tahaksime seda rohkemgi kasutada, kuid kahjuks on tegemist siiski võrdlemisi passiivse ja pika tegevusega, mis enamasti võtab rohkem kui ühe õppetunni meie niigi piiratud ajast.

Selle Terakesega jagan üht võimalust filmilõikude aktiivseks vaatamiseks ja kuulamiseks ning Eesti filmipärandiga tutvumiseks. Dubleerides ehk helindades lõike erinevatest tuntud Eesti filmidest, saab arendada kuulamisoskust ja analüüsioskust nii ema- kui võõrkeeles, avardada erinevatest valdkondadest pärit teadmisi jne. Selle ülesande sooritamiseks on tarvis rakendada nii koostööoskusi kui ka loo jutustamise, kirjutamise, monteerimise, küsitlemise, kõnelemise, näitlemisoskust, arvutialaseid teadmisi ja kogemusi. Rolli leiab igasuguste huvide ja oskustega õpilasele.
Õpilased saavad võimaluse astuda erinevate tegelaste kingadesse ning nende suu läbi esitada enese loodud dialooge erinevatel teemadel. Lisaks võimalusele dialoogi koostada ning läbi harjutada, õpivad õpilased tundma intonatsiooni, miimikat ja kehakeelt ning seda turvalises ja vähem piinlikkust valmistavas kontekstis kui seda ise filmi tegemine ja teiste ees näitlemine oleks.
Lisavõimaluseks on uurida Eesti filmide endi kohta.

Tehnofoobidest õpetajad ei pea kartma, et tegemist on projektiga, kus kasutatakse liiga keerukat tehnikat. Antud juhul jagan juba valmis filmilõikeid, millelt on heli eemaldatud.Lisatud on ka juhend, kuidas filmist vajalik lõik endale luua, heli eemaldada ja õpilastega jagada. Töökavas kasutatakse heli salvestamiseks ja monteerimiseks nutitelefoni ja rakendust, mis on vähemalt õpilaste jaoks pigem igapäevased, lihtsad ja intuitiivsed.

Jõudu tööle ja edukaid salvestusi!

Sigrid Butlers, LÕOKE
sigrid@l6oke.ee
https://lõoke.ee

TÖÖJUHEND ÕPETAJALE

Enne tundi

Vali välja filmid ja lõigud, mida soovid ülesande jaoks kasutada.
Hea ja õpetaja jaoks tasuta võimalus selleks on **Arkaader**. See on Eesti Filmi Instituudi ja Rahvusarhiivi ühisprojekt - keskkond Eesti filmipärandile, mille sisuks on mängufilmid, dokumentaalfilmid, animafilmid ja kinokroonikad. Tasuta õpetajale mõeldud versiooni leiad siit: edu.arkaader.ee Õpetajana on lihtne võimalus keskkonda kasutaja luua ja sisse logida HarIDga. Antud keskkonnas saad ka ise filmidest lõikeid teha ja oma töölauale salvestada, kuid heli eemaldamiseks pead siiski lõiguga natuke rohkem vaeva nägema.

Kui kasutad Apple'i arvutit...

siis on hea võimalus *ScreenRecord* funktsioon (avaneb klahvikombinatsiooni ⌘ (*Command*) 5 vajutades).

Kui kasutad Windowsi süsteemi...

siis vali peamenüüst *Snipping Tool*. Rakenduse tööriistaribalt vali *Record* ja seejärel *New*. Vali, millist osa ekraanist soovid salvestada ning vajuta *Start* (NB! Salvestus algab 3 sekundi pärast). Lõpetamiseks vali *Stop*. Kui sa ei ole seadistanud teisiti, siis sinu salvestus salvestatakse arvuti *Videos* kausta.

Kui sa soovid kasutada juba valmis filmilõike...

siis siit LINGILT leiad ilma helita lõike filmidest " Eia jõulud Tondikakul", "Jan Uuspõld läheb Tartusse", "Lepatriinude jõulud", "Leiutajateküla Lotte", "Viimne reliikvia", "Kevade" jne
Laadi need kindlasti enda kausta alla!

Laadi valmis ehk helita lõigud kausta, mida on lihtne õpilastega jagada, näiteks Google Drives, või kui sul on selline võimalus, loo vastav kaust kasutatavatesse kooli tahvelarvutitesse.

Mõtle, millisel teemal õpilased filmilõike helindama hakkavad.

Siin on ka mõned ideed:

1.–3. klass (Üldõpetus)
🎈 **Ülesanne: "Minu häälega multikas"**

Valige mõni lihtne ja lühike lõik (nt animatsioonist).
Looge koos lõbus dialoog (nt perest, lemmikloomadest, sõpradest).
Õpetaja abiga salvestage see nutiseadmega.
Õpieesmärgid: eneseväljendus, kõne areng, koostöö ja loovus

4.–9. klass (Loodusained)
🌦️ **Ülesanne: "Tegelased ilmast rääkimas"**

Valige filmilõik, kus tegelased on looduses või linnas.
Õpilased kirjutavad dialoogi, kus tegelased räägivad ilmastikunähtustest (nt torm, äike, lumi), aastaaegadest või kliimast.
Dubleerivad filmi CapCutis ja vajadusel saab lisada heliefekte (tuul, vihm, äike).
Õpieesmärgid: ilmastikunähtuste tundmine, loodusvaatluste kirjeldamine, suuline eneseväljendus

🦠 **Ülesanne: “Tegelased mikromaailmas”**

Kujutage ette, et tegelased on sattunud mikroskoopilisse maailma (nt raku sees, bakterite vahel).
Kirjutage ja dubleerige dialoog, kus nad kirjeldavad ümbritsevat – nt rakuosakesi, vee molekule, viiruseid jms.
Võite muuta olemasolevat filmilõiku ulmeliseks või õpetlikuks.
Õpieesmärgid: raku ja aine ehituse mõistmine, teaduskeele kasutamine, kujutlusvõime ja teaduspõhine loovus

1.-6. klass (Matemaatika)
📐 **Ülesanne: “Tegelased kujundite maailmas”**

Kirjutage dialoog, kus tegelased avastavad, et kõik nende ümber on geomeetrilised kujundid (nt “See maja on nagu risttahukas!”).
Selgitage loovas dialoogis kujundite omadusi, mõõtmeid ja ruumilisi seoseid.
Õpieesmärgid: kujundite tundmine (2D ja 3D), mõõtmine ja ruumiline mõtlemine, keele ja loovuse seostamine matemaatikaga

4.–6. klass (Eesti keel ja kirjandus)
🗣️ **Ülesanne: “Tegelased räägivad tänapäeva keeles”**

Valige filmilõik ja kirjutage dialoog tänapäevases noortepärases keeles. Harjutage seda koos rühmas ja salvestage CapCutis .Arutage klassis: kuidas keelekasutus muutub ajas?
Õpieesmärgid: suuline ja kirjalik väljendusoskus, keelekasutuse muutumine, loovkirjutamine

7.–9. klass (Matemaatika)
📊 **Ülesanne: “Statistiline arutelu”**

Looge lõbus dialoog tegelaste vahel, kes arutavad näiteks:
“Kui palju jäätist süüakse Eestis aastas?”
“Kui paljud meie koolis tahavad minna kosmonaudiks?”
Kasutage ja viidake statistilistele andmetele (võib ka ise välja mõelda usutavalt!).
Õpieesmärgid: andmete kogumine ja tõlgendamine, diagrammide ja statistika suuline kirjeldamine, eluliste probleemide matemaatiline käsitlus

7.–9. klass (Ajalugu)
🏰 **Ülesanne: “Ajastud segamini”**

Valige (ajaloolise sisuga) filmilõik.
Kirjutage uus dialoog, kus tegelased räägivad 21. sajandi teemadel (nt nutitelefonidest, kliimast, TikTokist).
Analüüsige pärast töötoas: millised erinevused ja sarnasused on kahe ajastu vahel?
Õpieesmärgid: ajalootunnetus, võrdlev analüüs, arutelukultuur

6.–12. klass (Digipädevused)
💻 **Ülesanne: “Monteerija minutid”**

Õpilased teevad filmi dubleerimise õppematerjali CapCutis ise:
-õpetavad mõne efekti lisamist
-näitavad, kuidas filmi vaatamiseks eksportida
-lisavad algustiitrid ja lõpukaadrid
Õpieesmärgid: montaaž ja helitöötlus, failihaldus ja projektitöö, visuaalne eneseväljendus

TÖÖJUHEND ÕPILASELE

TUNNI EESMÄRK: Mis on dublaaž? Kuidas helindada filmilõiku? Kuidas lisada dialoog ja heliefekte?

Proovime koos astuda erinevate filmitegelaste kingadesse ning nende suu läbi esitada enese loodud dialooge. Lisaks võimalusele dialoogi koostada ning läbi harjutada, õpime tundma intonatsiooni, miimikat ja kehakeelt ning seda turvalises ja vähem piinlikkust valmistavas kontekstis.
Uurime ka populaarsete Eesti filmide endi kohta lisades seeläbi juurde ka kultuuriloolise mõõtme.
Omandame ja praktiseerime erinevaid digipädevusi.

Vajalikud vahendid: nutiseade, rakendus CapCut

Rühmatöö:

- Filmiõigud leiad siit **LINGILT**
  Sulle avaneb kaust, kus on lõigud erinevatest Eesti filmidest. Vaadake koos rühmaga lõigud läbi ja valige, millisele tahate luua uue heli ning laadige see enda nutiseadmesse.

- Koostage rühmas filmilõigule naljakas (näiteks pildiga täiesti sobimatu, **aga viisakas!**) dialoog. Teemad, millel võiksite dialoogis vestelda: poes, kohvikus/restoranis, tee juhatamine, hobid, minu pere, enese tutvustamine, jõulud, uus aasta, jne.

- Kui oled avanud videolõigu, siis leiad ekraani ülevalt paremalt ikooni *Share* . Vajuta sellele ja hoia sõrme peal. Sulle avanevad erinevad valikud. Vali ***Share to CapCut.*** Vali ***Import footage to CapCut***

- Avaneb rakendus **CapCut**. Leia nutiseadme pildi-/videokaustast soovitud video ja lisa see uue projektina (*New Project*). Vali video all olevalt menüüribalt *Audio* ja seejärel *Voiceover* funktsioon ja asu dialoogi salvestama.

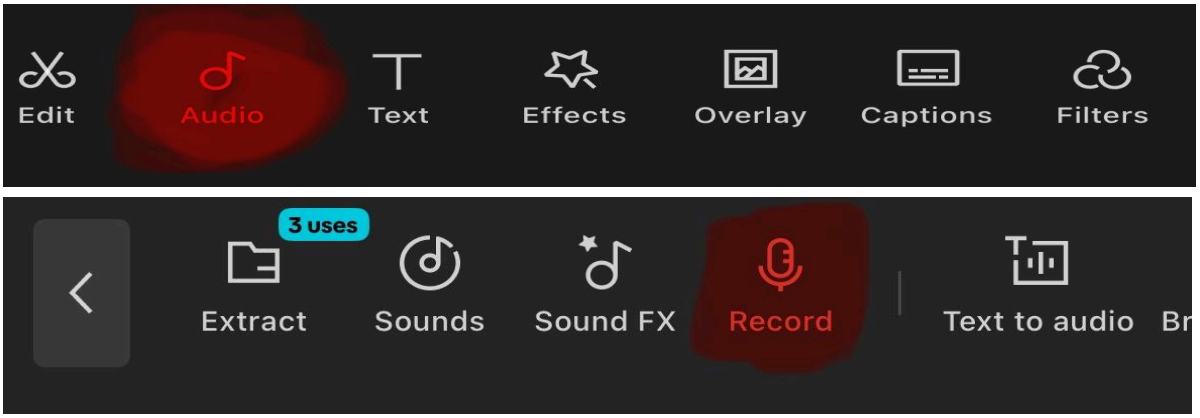

- Jälgi, et tegelased räägivad mikrofonile küllaltki lähedal ning, et viibiksid võimalikult vaikses kohas.

- Kuula ja vaata üle, kas dublaaž sobib lõiguga ja vajadusel salvesta uuesti või monteeri heli ja pilt kokku (lohistades). Soovi korral lisa muusikat ja muid heliefekte

- Ekspordi film. Ära unusta faili nime muuta (Pane filmilõigule pealkiri ja autorite nimed). Jaga faili õpetajaga, kas salvestades see ettenähtud kausta või kui miski muu ei tööta, siis saada link õpetaja meilile.